

BILDANDE AV NATURRESERVATET HALLABÖKE I ÄLMHULTS KOMMUN

BESLUT

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) området Hallaböke som naturreservat. Gränsen för naturreservatet ska vara den gräns som anges i bifogad karta (bilaga 1.)

För att uppnå syftet med reservatet beslutar Länsstyrelsen att nedan angivna föreskrifter ska gälla för reservatet.

Skötselplan för reservatets långsiktiga vård kommer att fastställas efter att beslutet är fattat.

SYFTET MED RESERVATET

Syftet med reservatet är att:

- bevara och utveckla ett område med ädellövskog och lövrik blandskog med stort inslag av äldre grova lövträd, hålträd och död ved samt en varierad och flerskiktad struktur så att den biologiska mångfalden bevaras och stärks,
- bevara mader med en naturlig hydrologi och öppen karaktär med ett stort värde för växt- och djurliv,
- mader och kringliggande vattenområden ska bidra till ett rikt fågelliv med lämpliga ostörda miljöer för häckning och födosök,
- det rörliga friluftslivet ska ges möjlighet till naturupplevelser under förutsättning att det inte påverkar naturvärdena negativt.

Syftet ska uppnås genom att:

- områdets skyddsvärda naturmiljöer bevaras genom föreskrifter som reglerar skogs och jordbruk och olika typer av exploatering,
- områdets skogar får så långt som möjligt präglas av naturliga processer. Skogar ska restaureras för att utvecklas mot naturskog rik på lövträd. Gran begränsas och livsmiljöer kan nyskapas för att gynna skyddsvärda växter och djur,
- hydrologin återställs, maderna bibehålls öppna och igenvuxna mader röjs från uppväxande träd,
- lämpliga åtgärder för att främja upplevelsevärdena vidtas.

SKÅLEN FÖR BESLUTET

Skälen för beslutet är områdets prioriterade bevarandevärden, naturtypen näringsfattig bokskog (9110) med skyddsvärda arter som bokvårtlav, bokkantlav och sydkvastmossa. I området finns även naturtypen fuktäng (6410) i anslutning till Helge å. Bildandet av naturreservatet bedöms främja bevarandet av de utpekade värdena. Det aktuella området är del av ett större ädellövskogsområde i sluttningar ner mot Helge å där aktivt arbete med ytterligare områdesskydd pågår. Områdets naturvärden är i behov av naturvårdsåtgärder då de i nuläget hotas av att gran expanderar på bekostnad av lövträd och skogen riskerar att bli tätare och mindre variationsrik. För att gynna bevarandevärdena behövs skötselåtgärder som möjliggörs i och med att beslut om naturreservat fattas.

FÖRESKRIFTER

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Utöver förbud och föreskrifter i annan lagstiftning är det förbjudet att:

1. bedriva täkt av berg, sten, grus, sand, lera, jord, torv eller annan jordart
2. borra, spränga, schakta, gräva, dämna, dika, dikesrensa, fylla ut, tippa, anordna upplag eller utföra annan liknande åtgärd på land eller i vatten
Anmärkning:
Tillfälligt upplag i samband med skötselåtgärder får ske
3. anlägga väg, parkeringsplats eller vändplats
4. uppföra byggnad, ledning, mast, vindkraftverk eller annan anläggning
Anmärkningar:
  - I. Jaktorn får uppföras i skogsmark.
  - II. Anordning för tamboskap t.ex. vindskydd eller insamlingsfälla får uppföras i betesmark.
5. avverka, gallra, beskära, röja, så, plantera träd eller buskar eller utföra annan skogsbruksåtgärd eller skada enskilda träd eller buskar
Anmärkningar:
  - I. Siktgata för jaktens behov får röjas.
  - II. Befintliga vägar och stigar får hållas framkomliga.
  - III. Normalt underhåll av ledningsgata får ske.
6. skada, ta bort eller upparbeta dött träd, vindfälle eller döda grenar
Anmärkning:
Vindfälle eller döda grenar som hamnar olämpligt och påtagligt hindrar framkomlighet på stigar och vägar får flyttas till annan lämplig plats inom reservatet.
7. sprida bekämpningsmedel, gödsel, kalk eller annat jordförbättringsmedel
8. ändra växt- och djurlivets sammansättning genom att föra in, så eller plantera ut arter på land eller i vatten

9. utfodra vilt, sätta upp saltsten för vilt eller anlägga åtel
Anmärkning:
Saltsten för vilt får sättas upp i skogsmark.
10. anlägga eller bedriva fiskodling
11. jaga fågel
12. sätta upp tavla, skylt, affisch, snitsel, konstföremål eller liknande utan Länsstyrelsens tillstånd.
Anmärkning:
Jaktpass får markeras med diskret skylt.
13. på våtmark transportera ut fällt vilt med fordon förutom med fyrhjuling eller dragare med liknande marktryck.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken om skyldighet för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter att tåla att följande åtgärder vidtas inom reservatet

Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar iordningställs och åtgärder vidtas:

1. utmärkning av reservatsgräns och information om reservatet
2. att skötsel utförs som behövs för att bevara och utveckla naturvärdena:
  - avverkning av träd, tillskapande och utplacering av död ved (inkl. död ved från områden utanför reservatet), röjning av sly, hamling, veteranisering, flytt av vindfällan,
  - bekämpning av invasiva, främmande eller expansiva arter och, i gräsmarker, igenväxningsvegetation,
  - uppsättning av fågel-, fladdermus och insektsholkar för att gynna dessa artgrupper,
  - utsättning av i naturtyperna naturligt förekommande arter,
  - skapande av jordblottor för att gynna växt- och djurliv,
  - hydrologisk restaurering och biotopvård i vattendrag.
  - hävd genom bete, slätter, bränning.
3. iordningställande av anordningar för allmänheten i form av parkeringsplats, informationsplats, strövstig och rastplats
4. åtgärder för vetenskaplig undersökning med tillstånd från Länsstyrelsen
5. tillfälliga upplag i samband med skötselåtgärder
6. användning av vägar i den utsträckning som behövs för att utföra skötselåtgärder enligt skötselplan.

C. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet och om ordningen i övrigt inom området
Föreskrifterna under C gäller omedelbart, även om de överklagas.

Utöver förbud och föreskrifter i annan lagstiftning är det förbjudet att:

1. skada naturföremål eller ytbildning, t.ex. genom att gräva, borra, måla eller mejsla
2. fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående eller omkullfallna träd och buskar
3. plocka, skada eller gräva upp örter, svampar, mossor, lavar eller andra växter annat än plockning av enstaka exemplar av icke-fridlysta arter. Bär och matsvamp får plockas för husbehov
4. samla in insekter, snäckor, maskar eller andra ryggradslösa djur annat än enstaka exemplar av icke-fridlysta arter
5. framföra eller parkera motordrivet fordon eller släpvagn annat än på anvisad väg och anvisad iordningställd parkeringsplats
6. elda annat än på anvisad och iordningställd eldplats
7. sätta upp tavla, skylt, affisch, snitsel, konstföremål eller liknande utan Länsstyrelsens tillstånd
8. bedriva tävlings-, övnings- eller lägerverksamhet utan Länsstyrelsens tillstånd
9. störa eller skada djurlivet t.ex. genom närgånget uppträdande vid bo- eller lekplats
10. medföra okopplad hund eller annat lösgående husdjur.

Föreskrifterna hindrar inte:

- förvaltaren eller den som arbetar på förvaltarens uppdrag att utföra de åtgärder som framgår av ovan angivna B-föreskrifter som behövs för reservatets vård eller uppföljning av bevarandestatus.
- akuta reparationsåtgärder på ledning. Träd som fallit eller grenar som kapats vid åtgärder ska inte tas ut utan flyttas inom naturreservatet.
- normalt underhåll av ledning och ledningsgata, samt borttagande eller ersättning av ledning. Samråd ska dock ske med Länsstyrelsen för att på bästa sätt ta hänsyn till växt- och djurlivet.
- normalt underhåll av vägområde. Träd som fallit eller grenar som kapats vid underhåll ska inte tas bort utan flyttas inom naturreservatet.
- övrig grävning i vägområde, t.ex. för nedgrävning av ledning. Samråd ska dock ske med Länsstyrelsen för att på bästa sätt ta hänsyn till växt- och djurliv.
- åtgärder för vetenskaplig undersökning som Länsstyrelsen i förväg skriftligt har lämnat tillstånd till.

Med Länsstyrelsens tillstånd enligt föreskrifterna ovan avses inte en dispensprövning utan endast att Länsstyrelsen i skriftlig form kan ge sitt tillstånd till en åtgärd efter att denna beskrivits på lämpligt sätt.

Utöver ovan angivna föreskrifter gäller annan lagstiftning, bl.a. miljöbalken, jaktlagstiftning, terrängkörningslagen och kulturminneslagen.

ADMINISTRATIVA DATA

Namn:	Hallaböke	
NVR-Id:	2048208	
Län:	Kronobergs län	
Kommun:	Älmhult	
Församling:	Hallaryd	
Läge:	4,5 km söder om Hallaryds kyrka, 20 km sydväst om Älmhult	
Gränser:	Enligt karta, bilaga 1 i beslutet	
Areal:	Totalt: 60,3 ha	Land: 60,3 ha
Fastigheter och markägarkategori:	Fastigheter Hallaböke 3:20	Markägarkategori Privat
Servitut/rättigheter/samfälligheter:	Officialservitut, 07-HAL-23 (sid.58, punkt 7)	
Sakägare:	Enligt bilaga 4 till beslutet	
Förvaltare:	Länsstyrelsen i Kronobergs län	
Naturgeografisk region:	11 Sydsvenska höglandets väst del	
Riksintresse:	Riksintresse naturvård (MB 3:6)	

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

ÄRENDETS BEREDNING

Utredning om områdesskydd i lövskogsområdet i Hallaböke initierades med att avverkningsanmälningar kom in till Skogsstyrelsen, bland annat på aktuell fastighet. Länsstyrelsen arbetar med naturreservatsbildning som berör flera fastigheter i naturreservatets närområde längs med Helge å.

Detta beslut berör enbart en fastighet. Ägaren av den aktuella fastigheten som utgör naturreservatet har ett önskemål om att beslut och bildande av

naturreservat fattas skyndsamt. Parallellt fortsätter arbetet med att bilda naturreservat på omgivande fastigheter.

Förslaget till beslut har skickats direkt till fastighetsägare samt kungjorts med kungörelsedelgivning till sakägare som förelagts att komma in med eventuella synpunkter.

Myndigheter, ideella föreningar m.fl. har samtidigt lämnats tillfälle att yttra sig över förslaget.

SYNPUNKTER PÅ FÖRSLAGET TILL BESLUT

Älmhults kommun har inget att erinra mot länsstyrelsens förslag. Kommunstyrelsen betonar dock att det är viktigt att Länsstyrelsen tar stor hänsyn till berörda fastighetsägares och näringsidkares synpunkter kring förslaget. Kommunstyrelsen vill vidare understryka vikten av att området fortsättningsvis kan användas för friluftsliv och fritidsaktiviteter

Kronobergs ornitologiska förening anser att jakt generellt utgör en störning för djurlivet i reservatet och helst inte ska accepteras. Jakt på invasiva och för reservatet förstörande djurarter bör tillåtas efter särskild prövning.

Orienteringsklubben Älme har synpunkter på föreskriften om förbud mot tävlings-, tränings- och lägerverksamhet utan länsstyrelsens tillstånd. Denna generella inskränkning försvårar för våra ungdomar och tävlande att bedriva spontan träning mm. Orienteringsklubben vill enligt allemansrätten ha möjlighet att röra sig fritt i området. Orienteringsklubben önskar att träningsverksamhet med upp till 100 personer skall kunna ske utan anmälan till Länsstyrelsen.

LÄNSSTYRELSENS BEMÖTANDE AV INKOMNA SYNPUNKTER

Bekämpning av invasiva, främmande eller expansiva arter är tillåtet enligt föreskrifter. Länsstyrelsen anser inte att tillåtande av jakt på övrigt jaktbart vilt i området strider mot reservatets syfte.

Tävlings-, övnings- och lägerverksamhet kan omfatta många olika typer av aktiviteter och variera i omfattning. Vissa aktiviteter kan ge liten negativ påverkan på naturvärdena även om det är många deltagare och tvärt om. Det finns i de flesta naturreservat ett behov att kunna sätta villkor för att styra aktiviteter från känsliga häckningstider, delområden med växter som är känsliga för slitage, m.m. Mot denna bakgrund bör det finnas en tillståndsplikt. Att begränsa tillståndsplikten och sätta en lägstanivå med avseende på antal deltagare är inte motiverat.

LÄNSSTYRELSENS BEDÖMNING

Många växter och djur som naturligt förekommer i det svenska skogslandskapet är idag hotade. Många av dem är beroende av gamla och grova träd eller multnande ved, företeelser som är ovanliga i den brukade skogen. Att på vissa

BESLUT

Datum
2019-02-20

Ärendenummer
511-5809-2017

platser skydda skogsområden från avverkning förbättrar förutsättningarna för att hotade arter ska kunna finnas kvar och utveckla livskraftiga bestånd. Riksdagen har därför i miljömålet "Levande skogar" beslutat att mer skog ska skyddas som bl.a. naturreservat parallellt med frivilliga avsättningar som markägarna själva gör.

Det aktuella området ligger centralt beläget i ett större sammanhängande bokskogsområde med höga naturvärden i sydvästra delen av länet och bedöms ha ett högt skyddsvärde. Området är uppmärksammat i länets naturvårdsprogram och är av riksintresse för naturvärden. En omfattande inventering beställdes av Länsstyrelsen 2004 för att undersöka den värdefulla naturmiljön i Hallaböke. Inventeringen visade på att Hallaböke har särskilt stora biologiska värden, främst av mossor och trädlevande lavar.

Hallaböke är av riksintresse för naturvärden (Helge å mellan Delary och Hallaböke och NRO07052), enligt Naturvårdsverkets beslut 2000-02-07. Områden av riksintresse för natur- och kulturmiljövård eller friluftsliv ska enligt hushållningsbestämmelserna i 3 kap. 6 § miljöbalken skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada natur- eller kulturmiljön.

Hallaböke har i länets naturvårdsprogram erhållit klass 1 i en tregradig skala, där klass 1 är det högsta värdet.

I det aktuella området för detta beslut är ca 80% av ytan registrerad som naturvärdesobjekt i Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering.

Länsstyrelsen bedömer inte att jakt, i den utsträckning som den nu bedrivs i området, behöver förbjudas eftersom det inte förväntas bli någon konkurrens mellan rörligt friluftsliv och jakt. Eftersom det finns ett särskilt uttalat syfte att gynna fågellivet ska dock fågeljakt förbjudas. Kanotleden i Helge å passerar förbi området och eldning bör därför styras till anlagda platser och inte tillåtas på annan plats. Tältning bedöms däremot i dagsläget inte bli omfattande och därmed inte ge negativ skada för området.

I översiktsplanen för Älmhults kommun (antagen 2016-09-26, § 124) utgör Hallaböke en del av de strandzoner kring Helge å som utpekats för sina höga naturvärden och stora betydelse för det rörliga friluftslivet.

Bevarandet av naturvärdena i området går inte att förena med rationellt skogsbruk. Genom att ett naturreservat inrättas kan ett långsiktigt skydd garanteras för de stora bevarandevärdena. Länsstyrelsen anser, vid en intresseprövning enligt 7 kap. 25 § miljöbalken, att reservatsföreskrifternas utformning innebär en rimlig balans mellan de värden som ska skyddas och det intrång detta innebär för enskilds rätt att använda mark och vatten. Reservatsbildningen är förenlig med miljöbalkens mål i 1 kap. 1 § och bestämmelserna om hushållning med mark och vatten i 3 och 4 kap. miljöbalken.

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att den föreslagna

ordningsföreskriften enligt 7 kap. 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

BESKRIVNING AV OMRÅDET

Reservatet ligger längs med Helge å i södra delen av Kronobergs län, på gränsen till Skåne län. Naturmiljön i sluttningen mot Helge å i Hallaböke är varierad och har generellt höga naturvärden. Vissa delar, framför allt några gamla bokskogsbestånd, har mycket höga naturvärden. Vid inventering har många rödlistade arter hittats där de flesta är knutna till de gamla lövskogsmiljöerna.

Tabell .1 Inventering av rödlistade arter inom det planerade reservatet Hallaböke (2004).

<i>Lecanora glabrata</i> Bokkantlav	NT
<i>Pyrenula nitida</i> Bokvårtlav	NT

FÖRORDNANDE OM KUNGÖRELSEDELGIVNING

Länsstyrelsen förordnar, med stöd av 49 § delgivningslagen (2010:1932) jämfört med 27 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelse. Kungörelsen ska inom 10 dagar från detta förordnande införas i Post- och Inrikes Tidningar och i ortstidningen Smålänningen samt Smålandsposten.

Delgivningen ska anses ha skett två veckor efter dagen för detta beslut, förutsatt att kungörelsen inom 10 dagar från beslutet införts i ovan nämnda tidningar.

Beslutet hålls tillgängligt på Länsstyrelsen i Kronobergs län, Kungsgatan 8, Växjö och på Länsstyrelsens hemsida, www.lansstyrelsen.se/kronoberg

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta beslut kan överklagas av den som beslutet angår (16:12 § miljöbalken) genom skrivelse till regeringen. Överklagandet ska dock skickas in per e-post till kronoberg@lansstyrelsen.se eller per post till Länsstyrelsen i Kronobergs län, 351 86 VÄXJÖ. Länsstyrelsen måste ha fått överklagandet senast den 27 mars 2019, annars kan inte regeringen pröva överklagandet.

Överklagandet bör innehålla följande:

- hänvisning till detta beslut, dnr 511-5809-2017
- vad som ska ändras och varför
- namnteckning, namnförtydligande och adressuppgifter
- eventuella handlingar som stöder överklagandet.

BESLUT

Datum
2019-02-20

Ärendenummer
511-5809-2017

BESLUTANDE

Beslut i ärendet har fattats av landshövding Ingrid Burman.

I handläggningen av ärendet, i vilket naturskyddshandläggaren Albin Andersson varit föredragande har även länsrådet Anders Flanking, miljövårdsdirektör Martin Sjödahl, funktionschef Elisabet Ardö samt länsjurist Saramaria Johansson medverkat.

SÅ HÄR HANTERAR VI DINA PERSONUPPGIFTER

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på

www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

BILAGOR

1. Beslutskarta
2. Sändlista/Sakägarförteckning
3. Miljöbalkens regler om naturreservat
4. Överklagandehänvisning

